

Rekenkamer Heusden

Jaarverslag 2016 en 2017

De commissieleden:

C.W. van Santvliet

K. Nauta

Augustus 2018

Inhoud

Jaarverslag 2016 en 2017	1
Voorwoord	3
1. Wat hebben we gedaan?	5
1.1 Onderzoek sturing op samenwerkingsverbanden	5
1.2 Onderzoek doorwerking rekenkamerrapporten	7
1.3 Woonvisie	11
1.4 Het Run	15
2. Communicatie Raad - Rekenkamer in 2016 en 2017	17
3. Wat hebben we bereikt?	18
4. Wat heeft het gekost?	19
5. Jaarprogramma 2019	20
5.1 Begroting 2019	20
5.2 Groslijst	20

Voorwoord

De rekenkamer doet jaarlijks verslag van haar activiteiten en van de baten en lasten van het afgelopen jaar. Dit conform artikel 8, lid 3 van de verordening op de Rekenkamer Heusden 2016.

De verslagen over 2016 en 2017 zijn gecombineerd vanwege het feit dat halverwege 2016 de samenstelling van de rekenkamer is gewijzigd en over de 2^e helft 2016 nog geen onderzoekresultaten beschikbaar waren.

Indeling jaarverslag

In hoofdstuk 1 is te lezen welk onderzoek is gedaan en welke zaken verder door de rekenkamer(commissie) zijn behandeld. In hoofdstuk 2 wordt verslag gedaan van de wijze waarop de communicatie met de raad heeft plaatsgevonden. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de follow up van de aanbevelingen en op welke wijze daarover wordt gerapporteerd. In hoofdstuk 4 leggen we verantwoording af over de gedane uitgaven in 2016 en 2017. In hoofdstuk 5 is de groslijst van onderzoeken opgenomen. Het jaarprogramma 2019 is opgenomen in de begroting 2019, die separaat aan de raad / het presidium is aangeboden.

Omvorming rekenkamercommissie naar rekenkamer

In 2016 is de verordening op de rekenkamer geactualiseerd. Aanleiding was de omvorming van de rekenkamercommissie tot rekenkamer en de benoeming van twee nieuwe leden vanwege de afloop van de benoemingstermijn van twee leden die al één keer waren herbenoemd. De omvorming van de rekenkamercommissie naar een rekenkamer paste in het streven van de Minister van Binnenlandse Zaken om de gemeenten te verplichten tot het instellen van een lokale rekenkamer met als doel het Rekenkameronderzoek meer gewicht te geven.

In Heusden kon de rekenkamercommissie - gelet op samenstelling, bevoegdheden en functioneren - al vergeleken worden met een rekenkamer. Het enige verschil was de benoemingstermijn voor de leden. Deze is nu conform de gemeentewet op zes jaar gebracht (was vier jaar).

De verordening 2016 is ten opzichte van 2012 vereenvoudigd, aangezien al een aantal elementen uit de verordening 2012 geregeld zijn in de gemeentewet.

Samenstelling rekenkamer(commissie)

Tot juni 2016 bestond de rekenkamercommissie uit de volgende leden:

Kees van Santvliet (voorzitter)

Saskia van Eck (plv. voorzitter)

René de Bonte (lid)

In juli 2016 zijn als lid van de rekenkamer Heusden voor een periode van zes jaar benoemd:

Kees van Santvliet (voorzitter)

Kees Nauta (plv voorzitter);

Hans Verdellen¹

Ondersteuning

De ondersteuning van de rekenkamercommissie is in 2016 en 2017 is successievelijk verzorgd door:

Clasien Selman (januari 2016 – maart 2016)

Lilian Walters (augustus 2016 – juli 2017)

Stephan Vink (met ingang van augustus 2017)

¹ De raad heeft de heer Verdellen op 3 juli 2018 op eigen verzoek ontslag verleend.

1. Wat hebben we gedaan?

1.1 Onderzoek sturing op samenwerkingsverbanden

In 2015 is het onderzoek naar sturing op samenwerkingsverbanden uitgevoerd. De resultaten daarvan en de conclusies en aanbevelingen zijn in februari 2016 aangeboden aan de raad.

Aanleiding en probleemstelling

De gemeente Heusden werkt op tal van terreinen samen met andere gemeenten bij de uitvoering van haar taken. Het aantal samenwerkingsverbanden loopt in de dertig. Ook wordt ongeveer een derde van de begroting (peildatum 2015) van Heusden via samenwerkingsverbanden uitgegeven. Door te kiezen voor samenwerking wordt een aantal taken van de gemeente Heusden door een afzonderlijke organisatie uitgevoerd. Als deelnemer in de samenwerking heeft de gemeente invloed op de uitvoering en wordt aan de gemeente verantwoording afgelegd.

Doelstelling onderzoek samenwerkingsverbanden

Het onderzoek richtte zich op de sturing en monitoring en de strategische keuzes die ten grondslag liggen aan de samenwerkingsverbanden, inclusief de keuze voor specifieke samenwerkingsvormen, en op de kwaliteit van de informatievoorziening voor de raad vanuit de samenwerkingsverbanden om tot een oordeel te kunnen komen over de effectiviteit en efficiëntie ervan.

Daarnaast is onderzocht of duidelijk is wat de meerwaarde van het samenwerkingsverband is in termen van ambitie, organisatorische voordelen, beperken van risico's en toekomstbestendigheid.

Centrale vraagstelling

In welke mate kan de gemeente Heusden als deelnemende partij in een samenwerkingsverband verantwoording dragen voor de doeltreffendheid en risico's die daarin worden gelopen. Wat betekent dit voor eventueel toekomstig op te zetten/aan te passen gemeenschappelijke regelingen of andere vormen van samenwerkingsverbanden.

Om die vragen te kunnen beantwoorden is gekeken hoe dit zit bij 8 samenwerkingsverbanden. Bij de samenstelling van de lijst van de 8 te onderzoeken samenwerkingsverbanden is rekening gehouden met de spreiding in taken, de omvang, de regio en de vorm van samenwerking.

Bevindingen

Uit het onderzoek bleek dat Heusden positief staat tegenover samenwerken en bewust kiest samenwerkingspartners per beleidsthema. Hierdoor is er sprake van een grote variatie in samenwerkingsvormen die allemaal verschillen in inrichting, informatievoorziening en aansturing. Heusden hanteert daarbij geen algemeen geldend beleid voor samenwerken. Van onderwerp tot onderwerp wordt bezien op welke schaal en met welke partners wordt samengewerkt. Doelen die aan de samenwerking zijn gesteld zijn veelal globaal, waardoor weinig kan worden gezegd over het resultaat en de meerwaarde van de samenwerking.

Alle samenwerkingsverbanden voldoen wel aan de formele en wettelijke basisvereisten voor de sturing en verantwoording. Wel zijn er grote verschillen in politieke, bestuurlijke en ambtelijke aandacht. Dit is afhankelijk van het terrein waarop wordt samengewerkt en hoe en met wie. Diversiteit, maatwerk en veel informatie zijn het gevolg. Dit maakt het des te lastiger voor de gemeenteraad om grip te krijgen op samenwerkingsverbanden.

Aanbevelingen

In het onderzoeksrapport zijn vier aanbevelingen opgenomen.

Aanbevelingen	Toelichting
Ontwikkel een algemeen beleidskader voor samenwerking waarin de centrale elementen van samenwerking met elkaar in verband worden gebracht en in een daarmee samenhangende sturings- en verantwoordingsystematiek vastgelegd.	De Rekenkamercommissie stelt op basis van de uitkomsten van het onderzoek voor dat Heusden een algemeen geldend beleidskader voor samenwerkingsverbanden opstelt met daarin opgenomen de doelen voor de samenwerking, de risico's die met de samenwerking worden gelopen en de wijze waarop intern de samenwerkingsverbanden worden afgestemd. En vervolgens hiervan een systematiek van sturing en verantwoording af te leiden, waarbij de sturings- en controle mogelijkheden voor de raad groter zijn naarmate de belangrijkheid van het doel of de omvang van de risico's.
Expliciteer het doel of de doelen van elk samenwerkingsverband	Samenwerking neemt steeds grotere vormen aan. De Rekenkamercommissie adviseert - zeker bij het aangaan van nieuwe samenwerkingsverbanden – de beoogde meerwaarde in toetsbare doelen vast te leggen en aan te geven waarom die doelen het beste met samenwerking gerealiseerd kan worden.
Bepaal op basis van het algemene beleidskader per samenwerkingsverband de informatie die de raad nodig heeft om te kunnen sturen en controleren	Het beleidskader samenwerkingsverbanden kan dan tevens de basis voor het bepalen van de informatie die de raad nodig heeft om te kunnen sturen en verantwoorden en om het raadsdebat over een samenwerkingsverband te richten op de essentie van de samenwerking: de politiek-bestuurlijke en beleidsinhoudelijke aspecten ervan.
Benut het algemene beleidskader om het raadsdebat over een samenwerkingsverband op de juiste zaken te richten: focus op politiek-bestuurlijke en beleidsinhoudelijke aspecten van samenwerking.	Het uitvoeren van het gemeentelijk beleid kan niet zonder samenwerken. Heusden kiest daarbij bewust voor een grote mate van diversiteit en flexibiliteit. Om grip te houden op die vele verschijningsvormen van samenwerking is het nodig dit in te bedden in een algemeen beleidskader. Dit biedt de raad houvast in de sturing en controle.

Besluitvorming

Het rapport is op 11 februari 2016 aangeboden aan de gemeenteraad en behandeld in de informatievergadering Bestuur en Beheer op 8 maart 2016. De raadsbehandeling heeft plaatsgevonden op 29 maart 2016.

In het raadsvoorstel dat door het college is opgesteld is afgeweken van de aanbevelingen. Het college stelde voor geen algemeen beleidskader op te stellen, maar de focus binnen intergemeentelijke samenwerking en de voortgang van regionale opgaven - naast de bespreking van de meer formele documenten als begroting en jaarstukken - 3 keer per jaar te bespreken mede aan de hand van een vooraf door het college toe te zenden memo. Het college gaf aan dat intergemeentelijke samenwerking zich ontwikkelt in een dermate dynamisch omgeving dat het benodigde maatwerk zich niet adequaat laat vertalen in een algemeen beleidskader. Bovendien zou volgens het college een algemeen beleidskader kunnen leiden tot meer regeldruk.

Het besluit van de raad was conform het voorstel van het college::

- kennis te nemen van het rapport van de Rekenkamercommissie over 'Intergemeentelijke samenwerking in Heusden' en de bestuurlijke reactie van het college hierop;
- naast de bespreking van de meer formele documenten als begroting en jaarstukken, 3 keer per jaar de focus binnen intergemeentelijke samenwerking en de voortgang van regionale opgaven te bespreken, mede aan de hand van een vooraf door het college toe te zenden memo;
- hiervoor geen algemeen beleidskader op te stellen.

Voor de volledige rapportage wordt verwezen naar de website van de gemeente Heusden (www.heusden.nl/rekenkamercommissie).

1.2. Onderzoek doorwerking rekenkamerrapporten

In 2016 heeft de rekenkamercommissie de doorwerking van vijf van haar onderzoeken laten nagaan. Het rapport 'Doorwerken' werd op 31 mei uitgebracht en op 21 juni tijdens de informatievergadering Bestuur en Beheer toegelicht.

Aanleiding en probleemstelling

De belangrijkste aanleiding was dat zowel raad als rekenkamercommissie beperkt zicht hebben op het effect van de rekenkameronderzoeken en op welke factoren daarop van invloed zijn. Bovendien veranderde in 2016 de rekenkamercommissie van samenstelling. Het doorwerkingsonderzoek kon daardoor ook dienen als overdrachtsdocument aan de nieuwe leden van de rekenkamercommissie.

Doelstelling onderzoek doorwerking rapporten rekenkamercommissie

Een basis vormen voor de rekenkamercommissie, raad, college en ambtelijke organisatie om nieuwe afspraken te maken over de samenwerking om het werk van de vernieuwde rekenkamer zo veel mogelijk meerwaarde te laten opleveren.

Centrale vraagstelling

In hoeverre hebben de onderzoeken van de rekenkamercommissie doorgewerkt in de gemeente Heusden en welke factoren spelen daarin een rol?

De doorwerking van de volgende vijf rekenkameronderzoeken is onderzocht:

1. Toetsing beleid gemeentelijke eigendommen (2011).
2. WMO onder de loep (2012).
3. Evaluatie uitvoering aanbevelingen rapport Sturing grote projecten (2012).
4. Subsidiebeleid (2013).
5. Toekomstbestendigheid grondexploitaties (2014).

Bevindingen

De waardering voor de rekenkameronderzoeken is over het algemeen groot, met name bij raadsleden. De rapportcijfers voor de vijf onderzoeken schommelen steeds rond de 7.

Verder is de relatie van de rekenkamercommissie met raad, college en organisatie goed. Dat biedt een goede basis voor een stevige doorwerking van de rekenkameronderzoeken.

Echter, die doorwerking van de onderzoeken is niet optimaal. De rekenkamercommissie deed in de vijf onderzochte rekenkameronderzoeken in totaal 25 aanbevelingen. Hiervan zijn er 10 zodanig uitgevoerd dat dit heeft geleid tot de beoogde effecten. Voor 5 van de aanbevelingen was dit deels het geval. Voor de overige 10 aanbevelingen was dit (nog) niet het geval. De doorwerking van de onderzoeken was daarmee niet optimaal.

Aanbevelingen

Het onderzoek heeft geresulteerd in vijf aanbevelingen. Daarvan zijn er vier gericht aan de rekenkamer en één aan de gemeenteraad. Alle aanbevelingen zijn vertaald naar mogelijke concrete verbeterpunten

Aanbevelingen	Toelichting
<p>Rekenkamer: Investeer vanuit een open houding in goede relaties .</p>	<p>Voor het behoud van een goede relatie met raad, college en organisatie is een open opstelling van de rekenkamercommissie cruciaal. Alle betrokkenen benadrukken het belang van een onafhankelijke rekenkamercommissie, maar onafhankelijkheid moet niet ontaarden in afstandelijkheid. De raadsleden willen geen rekenkamercommissie die zich opstelt als 'opponent' van het college en geven aan dat een kritische maar constructieve houding het uitgangspunt moet zijn.</p> <p>Verbetermogelijkheden zijn:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Organiseer halverwege elke raadsperiode een 'benen-op-tafel-sessie' met raad, college en betrokken ambtenaren b. Bespreek met de raad de mogelijkheden om een contact- en klankbordfunctie vorm te geven, waarin per onderzoek wordt afgesproken op welke wijze de interactie met de raad wordt ingevuld zowel tijdens het onderzoek als bij de presentatie.
<p>Rekenkamer: Investeer in een open en interactief onderzoekproces</p>	<p>Het onderzoeksproces is in de beleving van de betrokkenen niet altijd open genoeg en dat vermindert hun betrokkenheid.</p> <p>Verbetermogelijkheden zijn:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Overleg met raad, college en organisatie over de keuze van onderzoeksonderwerpen (op basis van de criteria uit het onderzoeksprotocol), de formulering van de onderzoeksvragen en de timing van onderzoeken. b. Betrek de raad waar mogelijk ook tussentijds bij lopende onderzoeken, bijvoorbeeld door tussentijdse werkconferenties over de eerste bevindingen. Hiermee heeft de rekenkamercommissie – ook in dit doorwerkingsonderzoek – al goede ervaringen opgedaan.
<p>Rekenkamer: Investeer in duidelijke en uitvoerbare aanbevelingen</p>	<p>De kwaliteit van de aanbevelingen is redelijk, maar kan eenvoudig verbeterd worden.</p> <p>Verbetermogelijkheden zijn:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Werk met een duidelijke prioritering van aanbevelingen. b. Maak elke aanbeveling zo specifiek en resultaatgericht mogelijk en geef aan voor wie deze bedoeld is. c. Maak onderscheid tussen inhoudelijke & procesmatige, incidentele & structurele en korte & lange termijn aanbevelingen.

<p>Rekenkamer: Bewaak de uitwerking en de doorwerking van de aanbevelingen</p>	<p>Het is verstandig om als rekenkamercommissie zicht te houden op de doorwerking. Enerzijds omdat een positief-kritische blik van de rekenkamercommissie kan bevorderen dat de uitvoering conform afspraken blijft verlopen. Anderzijds om beter te leren van eerdere onderzoeken en vervolgens nieuwe onderzoeken (nog) beter op te zetten. Verbetermogelijkheden zijn:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Neem niet meer ter goeder trouw de door het college aangeleverde de stand van zaken ten aanzien van de opvolging van aanbevelingen over. Dit dient zijn plek te krijgen in de reguliere P&C-cyclus (zie aanbeveling 5d). b. Doe eens per vier jaar een doorwerkingsonderzoek. c. Evalueer elk onderzoek. d. Wees alert op nieuwe ontwikkelingen. Ondersteun de raad proactief door bij nieuwe onderwerpen of ontwikkelingen die op de politieke agenda komen relevante lessen uit eerdere onderzoeken aan te kaarten bij de raad.
<p>Gemeenteraad: Richt de besluitvorming over de rekenkameronderzoeken zo in dat u de uitvoering van de aanbevelingen goed kunt en gaat sturen.</p>	<p>De besluitvorming over de rekenkameronderzoeken is nu niet optimaal ingericht. Dat biedt geen goede basis voor doorwerking van deze onderzoeken.</p> <p>Verbetermogelijkheden zijn:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Bespreek alle aanbevelingen van de rekenkamercommissie in de raad en betrek hierbij de bestuurlijke reactie. b. Laat expliciet per aanbeveling vastleggen of deze wordt overgenomen, aangepast of afgewezen. c. Draag het college op de bestuurlijke toezeggingen naar aanleiding van de raadsbehandeling van een rekenkamerrapport, te behandelen conform het reguliere proces van (rapportage over) toezeggingen. d. Draag het college op jaarlijks in het gemeentelijk jaarverslag te rapporteren over de voortgang van de uitvoering van de overgenomen aanbevelingen en bespreek deze rapportage expliciet in de raad.

Gelet op de aard van het rapport en de gekozen onderzoeksopzet is slechts een deel van het onderzoeksrapport (i.c. paragraaf 6.2) voor technisch hoor- en wederhoor teruggelegd bij de organisatie. Ook is er – na afstemming met het presidium - vooraf geen bestuurlijke reactie van het college gevraagd op de conclusies en aanbevelingen. Deze richtten zich immers primair op de raad en de rekenkamercommissie zelf.

Besluitvorming

Het rapport is op 31 mei aangeboden aan de raad en behandeld in de raadsvergadering van 27 september 2016. De raad besloot daarop:

- kennis te nemen van de aan de Rekenkamercommissie gerichte aanbevelingen 1 tot en met 4;
- de aanbevelingen onder 5 (met een aanpassing) over te nemen. De aanpassing is conform het volgende voorstel van het college op onderdeel 5 d:

De inhoud van het jaarverslag vloeit voort uit het Besluit Beheer en Verantwoording (BBV). De lijn van de afgelopen jaren is dat overige informatie separaat van het jaarverslag worden aangeboden (bijv. het sociaal jaarverslag). Ons voorstel is dan ook om dit voor de opvolging van de aanbevelingen van de Rekenkamer ook te laten gelden, in de vorm van een apart document dat ter agendering bij het onderwerp Jaarverslag wordt aangeboden

Voor de volledige rapportage wordt verwezen naar de website van de gemeente Heusden (www.heusden.nl/rekenkamercommissie).

1.3. Woonvisie

In 2017 heeft de rekenkamer onderzoek gedaan naar het volkshuisvestingsbeleid van Heusden. De resultaten, conclusies en aanbevelingen zijn op 19 september aangeboden aan de gemeenteraad. De besluitvorming in de raad vond plaats op 31 oktober. De bespreking in de gezamenlijke informatievergadering bestuur en beheer en ruimte was op 10 oktober.

Aanleiding en probleemstelling

In het najaar 2016 heeft de nieuw gevormde rekenkamer van Heusden gesprekken gevoerd met alle fracties uit de gemeenteraad. Woonvisie en volkshuisvestingsbeleid kwamen daarbij als meest wenselijk onderzoeksonderwerpen naar boven drijven. Dat de rekenkamer hierop aansloot had diverse redenen.

In de eerste plaats de vraag hoe dit beleid zich in de afgelopen periode heeft ontwikkeld en invloed heeft ondervonden van de economische stagnatie en de recente opleving van de woningmarkt. In de tweede plaats de relatie naar de woonvisie van de gemeente. In 2014 is de nieuwe woonvisie vastgesteld voor de periode tot en met 2018. In hoeverre wordt deze gebruikt als stuurinstrument en is deze visie nog actueel in het licht van demografische ontwikkelingen, regionale afstemming en met betrekking tot de vraag naar sociale woningbouw.

De derde reden is gelegen in de rol van de gemeenteraad. Deze is wezenlijk anders komen te liggen als gevolg van de inwerkingtreding van de nieuwe Woningwet per 1 juli 2015.

Doelstelling onderzoek volkshuisvestingsbeleid

De doelstelling van het onderzoek was inzichtelijk te maken:

wat de doelmatigheid en doeltreffendheid van het gemeentelijk volkshuisvestingsbeleid is, zoals vastgelegd in de Woonvisie Heusden 2014/2024 Dromen waarmaken.

de wijze waarop de raad invulling kan geven en heeft gegeven aan zijn gewijzigde rol op grond van de Woningwet 2015.

Doel van het onderzoek is de gemeenteraad in staat te stellen de realisatie van de ambities in de woonvisie te sturen en te monitoren, vanuit een vernieuwde rol op grond van de Woningwet 2015.

Centrale vraagstelling

Hoe heeft de gemeenteraad van Heusden zijn rol in het sturen en monitoren van de realisatie van de ambities in het gemeentelijk volkshuisvestingsbeleid (woonbeleid) vormgegeven en kan deze verder versterkt worden?

Bevindingen

De bevindingen van het onderzoek werden in het rapport gerelateerd aan de gestelde normen van het normenkader (opgenomen in het rapport).

Kernelement	Niveau	Norm	Beoordeling
Sturing Beleid vaststellen: woonvisie	Raad	<ul style="list-style-type: none"> Vooraf of bij de start van het proces van de woonvisie heeft de raad duidelijke kaders vastgesteld. De woonvisie is door de raad vastgesteld. 	
Controle De uitvoering van het volkshuisvestings- beleid controleren	College en ambtelijke organisatie	<ul style="list-style-type: none"> Het college monitort de uitvoering van de woonvisie. Periodiek informeert het college de raad schriftelijk over de uitvoering van de woonvisie. Als uit de monitoring blijkt dat de uitvoering anders verloopt dan voorzien, doet het college aan de raad voorstellen voor aanpassing van de uitvoering. 	
Verantwoording Het college verantwoording laten afleggen	Raad en college	<ul style="list-style-type: none"> Het college informeert de raad jaarlijks schriftelijk over de realisatie van de doelstellingen van de woonvisie. Als de doelstellingen niet (tijdig) worden gerealiseerd, vermeldt het college de oorzaken daarvan en stelt maatregelen voor om de doelstellingen alsnog te realiseren, ofwel om de doelstellingen aan te passen. 	
Toezicht Het externe toezicht regelen	Raad	<ul style="list-style-type: none"> De gemeente Heusden maakt in overleg met de provincie Noord-Brabant en de regiogemeenten afspraken over de taakstelling van het aantal te bouwen woningen. De woonvisie bevat kwantitatieve taakstellingen. 	

(*) Legenda: groen = voldoet; geel = te verbeteren; rood = voldoet op dit moment niet; wit = niet van toepassing.

De algehele conclusie luidde:

De inhoud van de woonvisie is oké; maar informeren over en bijsturen van de uitvoering kan beter.

Aanbevelingen

Aanbevelingen	Toelichting
<p>Evalueer de Woonvisie Heusden 2014/2024 Dromen waarmaken, zowel naar inhoud als proces</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Stel vast wat u de komende jaren op het gebied van wonen wil bereiken, mede in het licht van veranderde wettelijke kaders en sociaal-economische ontwikkelingen. • Stel daartoe concrete kaders vast, in termen van kwantiteiten en kwaliteiten en – voor zover mogelijk en nodig – ook in termen van financiën. De woonvisie is dan het sturingsinstrument voor het lokale woonbeleid, zodat: <ul style="list-style-type: none"> • deze vertaald wordt naar aanpalende beleidsvelden, zoals welzijn en zorg, leefbaarheid, veiligheid, openbare ruimte, grondbeleid, wijkaanpak, energiebeleid, e.d.; • op basis van de woonvisie prestatieafspraken worden gemaakt, verder te vertalen in concrete (bouw)projecten; • deze binnen de gemeentelijke organisatie leidend is; • de uitvoering wordt geborgd middels monitoring en verantwoording.
<p>Herstel de koppeling tussen de Woonvisie Heusden 2014/2024 Dromen waarmaken en de woningbouwprojecten</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Draag het college op jaarlijks een werk- of uitvoeringsprogramma op te stellen voor het uitzetten van een duidelijke koers en om met u te bespreken. • Draag het college op in te zetten op planaanbod voor woningbouw, zodat (tijdig) nieuwe plancapaciteit wordt aangemaakt of plannen in de tijd worden geherpositioneerd.
<p>Betrek maatschappelijke partijen en marktpartijen bij de herijking van de woonvisie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Draag het college op een- of tweemaal per jaar met maatschappelijke partijen en marktpartijen de actuele ontwikkelingen te bespreken en te analyseren, zodat de gemeente in staat is beargumenteerd te komen tot herijking van de woonvisie, zodat deze actueel blijft. • Draag het college op u te informeren over de resultaten hiervan
<p>Construeer een systeem voor monitoring</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Draag het college op een systeem van monitoring te maken om op een systematische wijze te toetsen in hoeverre de uitvoering van de woonvisie leidt tot de beoogde resultaten en of het noodzakelijk is te komen tot aanpassing van het beleid of de wijze van uitvoering. • Draag het college op u te informeren over de resultaten hiervan.
<p>Kom tot afspraken met het college over de informatievoorziening</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Maak bij het ontbreken van een uitgeschreven besturingsmodel afspraken over de wijze van informatievoorziening aan de raad, zowel ten aanzien van de inhoud van de informatie (op hoofdlijnen over de uitvoering van de speerpunten van beleid dan wel per project), de frequentie (eens per jaar of desgewenst vaker), als over de vorm (middels afzonderlijke informatieve

	<p>notities dan wel in het kader van de reguliere planning & controlcyclus).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Investeer in uw kennisniveau ten aanzien van de Woningwet 2015. Organiseer bijvoorbeeld een informatieve bijeenkomst waarin de hoofdlijnen van de nieuwe wet worden uitgelegd en waarin Woonveste aangeeft op welke manier zij invulling geeft aan de taak die de nieuwe wet haar biedt.
Herstel zicht op uitvoering van regionale afspraken	Draag het college op als onderdeel van het jaarlijks op te stellen werk- of uitvoeringsprogramma aan te geven welke afspraken in regionaal verband zijn gemaakt en op welke wijze die worden uitgevoerd.

In de bestuurlijke reactie nuanceert het college een aantal conclusies, maar neemt de aanbevelingen onverkort over en geeft bovendien aan op welke wijze daarop invulling wordt gegeven.

Besluitvorming

Het rapport is op 19 september aangeboden aan de raad en – na te zijn besproken in de gezamenlijke informatievergadering bestuur en beheer en ruimte van 10 oktober - besproken in de raadsvergadering van 31 oktober.

De raad besloot:

- kennis te nemen van het rapport ‘Volkshuivestingsbeleid gemeente Heusden’ van de Rekenkamer en de bestuurlijke reactie van het college hierop;
- de aanbevelingen uit het rapport over te nemen en hieraan invulling te geven zoals nader omschreven in het raadsvoorstel.

In het raadsvoorstel is voorgesteld de monitoring en informatievoorziening volledig in te bedden in de reguliere planning- en controlcyclus.

De raad heeft daarop een motie aangenomen waarin de raad het college opdraagt jaarlijks in het voorjaar (mei/juni) te komen met een evaluatieverslag volkshuivestingsbeleid waarbij de behaalde resultaten getoetst worden aan het jaarlijkse werk- en uitvoeringsprogramma en aan de Woonvisie en deze afzonderlijk te bespreken.

Voor de volledige rapportage wordt verwezen naar de website van de gemeente Heusden (www.heusden.nl/rekenkamercommissie).

Evaluatie Onderzoek

De rekenkamer heeft op 7 november het onderzoek samen met de onderzoeker geëvalueerd.

Positief is dat de Raad unaniem alle aanbevelingen van de Rekenkamer heeft overgenomen. De Raad had echter tijdens de besluitvormende raadsvergadering van 31 oktober wel enige kritiek geuit op het onderzoeksproces. Kritiek was er zowel richting de Rekenkamer (BMC) alsook richting de ambtelijke organisatie met betrekken tot het aanbieden c.q. vergaren van de benodigde informatie. De

onderzoeker gaf aan dat zijns inziens in de aanvullende memo (n.a.v. de informatievergadering) deze kritiek is weerlegd. BMC had herhaaldelijk gevraagd om aanvullende informatie bij de ambtelijke organisatie en herkende zich dan ook niet in de kritiek richting onderzoeker.

De rekenkamer trok als conclusie alert te blijven op de volledigheid van het onderzoekdossier om discussie daarover in de toekomst te voorkomen.

De onderzoeker heeft nog aangegeven de contacten met de rekenkamer, de externen, de secretaris en de ambtelijke organisatie als prettig te ervaren.

Vanuit de rekenkamer werd geconstateerd dat het rapport goed was en de samenwerking prettig. Een verbeterpunt zou kunnen zijn dat onderzoekers meer inbreng leveren bij de afronding van een onderzoek en het formuleren van de aanbevelingen dan nu het geval was.

1.4. Het Run

In het 2^e kwartaal 2017 is de rekenkamer gestart met een onderzoek naar de bezuiniging / privatisering van zwembad het Run.

Dit was een dossier dat door fracties bij de inventarisatie van mogelijke onderzoeksonderwerpen aan de Rekenkamer Heusden is aangedragen. Deze suggestie is door de Rekenkamer overgenomen. De rekenkamer maakt met ingang van 2016 in haar programmering onderscheid tussen “grote” en “kleine” onderzoeken. Bij kleine onderzoeken maakt de rekenkamer de afweging of een dergelijk onderzoek in eigen beheer wordt uitgevoerd. Gezien de aard van dit onderzoek (bestuurlijk en financieel eenduidig en afgebakend, beperkt in breedte) is ervoor gekozen het onderzoek zelf te verrichten en niet uit te besteden.

Aanleiding / probleemstelling

Deze bezuiniging is in 2012 in gang gezet. De uitwerking kent een lange doorlooptijd die nog steeds niet is afgerond. Dit is gepaard gegaan met veel bestuurlijke en publieke aandacht en het is de vraag of dit uiteindelijk geleid heeft tot een (gedeeltelijke) bezuiniging.

Doelstelling onderzoek het Run

Met het onderzoek wordt beoogd inzicht te krijgen in het proces van het project “bezuiniging/privatisering het Run en welke lessen kunnen hieruit worden getrokken voor vergelijkbare projecten in de toekomst.

Centrale vraagstelling

In hoeverre kan gesproken worden van een succesvolle invulling van het project bezuiniging Het Run. Gekoppeld hieraan is de vraag welke lessen er getrokken kunnen worden voor toekomstige operaties die vergelijkbaar zijn bijvoorbeeld op het gebied van (bestuurlijke) complexiteit en omvang.

Bevindingen

Het onderzoek is in januari 2018 afgerond en het concept rapport is na bestuurlijke hoor en wederhoor aan de raad aangeboden op 4 april 2018. In mei vond de besluitvorming daarover plaats in de raad.

2. Communicatie Raad - Rekenkamer in 2016 en 2017

Werkwijze communicatie tussen de Raad en de rekenkamercommissie:

De communicatie van de rekenkamercommissie is geregeld in artikel 12 van het Reglement van orde van de Rekenkamercommissie, daterend uit 2004. Dit reglement dient nog te worden geactualiseerd op basis van de verordening op de Rekenkamer 2016.

Overleg met de raadsfracties

In 2016 en 2017 heeft driemaal overleg plaatsgevonden met de raadsfracties:

- op 6 en 19 oktober 2016 is een ronde gemaakt langs de fracties om kennis te maken met de rekenkamer in nieuwe samenstelling en te spreken over de keuze voor een nieuw onderzoek.
- Op 21 maart 2017 is een groeps gesprek met raadsfracties geweest als input voor het onderzoek volkshuisvestingsbeleid
- Op 12 oktober 2017 is een werkconferentie gehouden met de raadsfracties over de vraagstelling van een onderzoek binnen het sociaal domein.

Daarnaast is op 24 januari 2017 het onderzoeksprogramma 2017 door de voorzitter van de rekenkamer toegelicht tijdens de informatievergadering Bestuur en Beheer.

Tijdens de informatievergadering Bestuur en Beheer van 21 juni 2016 is afscheid genomen van Saskia van Eck en René de Bonte als leden van de Rekenkamercommissie. Beide hebben kort teruggeblikt op ruim 10 jaar Rekenkamer lidmaatschap.

Wijziging in aanbidding rekenkamerrapporten

Tijdens de behandeling van het rapport volkshuisvestingsbeleid op 31 oktober 2017 is een motie aangenomen waarin de raad wordt opgeroepen te besluiten dat

- vanaf heden de rekenkamer haar rapport (inclusief bestuurlijke reactie van het college) rechtstreeks aan de raad ter behandeling (in informatievergadering en raadsvergadering) aanbiedt;
- dat de rekenkamer, de bestuurlijke reactie van het college in overweging nemende, het rapport en de bijbehorende stukken met een eindadvies en aanbevelingen aanbiedt aan de gemeenteraad en
- dat de raad tijdens de behandeling en beraadslaging komt tot een eventuele opdrachtverlening aan het college,

Naar aanleiding hiervan heeft de Rekenkamer haar onderzoekprotocol eind 2017 aangepast in lijn met deze motie.

3. Wat hebben we bereikt?

In de besluitvorming rondom het rapport Doorwerken (27 september 2016) is vastgelegd dat het college voor wat betreft de opvolging van de aanbevelingen van de Rekenkamer verslag doet in de vorm van een apart document dat ter agendering bij het onderwerp Jaarverslag wordt aangeboden. Een dergelijk document is niet aangetroffen bij de behandeling van de Jaarstukken 2016 (Raad 27 juni 2017) en 2017 (Raad 28 juni 2018)².

Op basis van dat verslag zou moeten worden aangegeven wat wij als rekenkamer hebben bereikt in 2016 en 2017.

² Inmiddels is aangekondigd dat een raadsvoorstel met daarin de voortgang van de aanbevelingen van de Rekenkamer door het college wordt voorbereid en dat het de bedoeling is dit voorstel aan de raad ter besluitvorming op 30 oktober 2018 aan te bieden.

4. Wat heeft het gekost?

De gemeenteraad heeft voor de rekenkamercommissie voor 2016 en 2017 budgetten vastgesteld van € 36.940 (2016) en € 37.364 (2017). De Rekenkamer is bevoegd binnen een aan haar bij de begroting beschikbaar gesteld budget uitgaven te doen ten behoeve van de uitvoering van haar taken (artikel 8, lid 1 verordening op de Rekenkamerr). Alle uitgaven komen ten laste van dit budget, behoudens de personeelskosten van het secretariaat Deze komen ten laste van het budget van de griffie.

Ten laste van het budget komen de volgende kosten:³

- a) vergoedingen aan de externe leden;
- b) externe deskundigen die eventueel door de rekenkamercommissie zijn ingeschakeld;
- c) eventuele overige uitgaven die de commissie nodig acht voor de uitoefening van haar taak.

In onderstaand overzicht zijn de ten laste van het budget gedane uitgaven in 2016 en 2017 weergegeven (afgerond op hele euro's).

	2016	2017
Budget totaal	36.940	37.364
Vergoedingen vergaderkosten	16.096	10.536
Onderzoekkosten	21.910	19.912
<i>Sturing samenwerkingsverbanden</i>	<i>7.650</i>	
<i>Doorwerking</i>	<i>14.260</i>	
<i>Woonvisie</i>		<i>14.780</i>
<i>Run</i>		<i>3.189</i>
<i>Vooronderzoek sociaal domein</i>		<i>1.943</i>
Overige kosten		708
Resultaat	-1.066	6.208

In 2016 was er sprake van een overschrijding van het budget. De oorzaak daarvan was dat er kosten voor de werving van 2 nieuwe leden ten laste van het budget zijn gebracht en verantwoord onder het kopje vergaderkosten.

In 2017 is het budget niet volledig besteed doordat de rekenkamer het onderzoek naar het Run zelf heeft uitgevoerd.

³ Artikel 8, lid 3 Verordening op de rekenkamercommissie Heusden 2016

5. Jaarprogramma 2019

5.1 Begroting 2019

De begroting 2019 is opgenomen in een separaat document. Dit samen met een budgetvoorstel 2019. Ter bespreking met het presidium.

5.2. Groslijst

Jaarlijks stelt de rekenkamer een lijst van onderzoeksonderwerpen op die mogelijk onderwerp van onderzoek zijn. De meest recente groslijst is opgesteld na het overleg met de raadsfracties eind 2016.

Onderwerp	CDA	DMP	D66	GB	Heusden 1	Heusden Trans- parant	PvdA	VVD
Sociaal domein / Baanbrekers	x			x	x			
Vluchtelingenlocatie COA	x							
Digitale dienstverlening / ICT		x		x				
Woonvisie / Volkshuisvesting		x					x	
Achterstandsleerlingen basisonderwijs		x						
Projectmanagement / Informatievoorziening Raad i.c. Het Run of Voorste Venne			x			x		x
Exploitatie Schoolstraat-Zuid Drunen				x				
Inkoop en aanbesteding					x			
Weerstandsvermogen						x		
Beleid financiering stichtingen							x	
Opschalen Heusdens Buro voor Toerisme							x	
Werkwijze grondexploitaties								x
Grote projecten / Centrumplan						x		x

De blauw gearceerde onderzoeksvoorstellen zijn inmiddels uitgevoerd en afgerond.